

Mladé Vietnamky v Česku tvrdí: Rodiče nám zakazují randění

3. listopadu 2010 5:14

Říká se jim banánové děti: slupku mají žlutou, ale uvnitř jsou bílé. I když mnozí z nich s tímto poněkud urážlivým označením nesouhlasí, přiznávají, že mix kultur je pro ně důležitým tématem. V České republice jsou Vietnamci třetí nejpočetnější minoritou, jejíž postavení se v posledních letech hodně změnilo.

Vysokoškolská studentka Ngo je jednou z mnoha "Čecho-Vietnamek" v ČR foto: Dalibor Puchta, idnes.cz

[Prohlédni fotky](#)

Dříve jsme je vnímali zejména jako trhovce a prodejce padělaného zboží. Dnes si je spojujeme spíše s večerkami s nekonečnou otvírací dobou a v poslední době i s pěstováním marihuany ve velkém. Zároveň ale chodí do českých škol, mluví perfektní češtinou a cítí se v české kotlině doma. Nebo aspoň částečně.

Jaké jsou mladé Vietnamky žijící v Česku? Záleží hodně na tom, zda se dívka v Česku již narodila, nebo se sem s rodiči přestěhovala až v dětství. Dívky, co se tady narodily, se většinou považují spíše za Češky nebo alespoň za Čechovietnamky, velký vliv na to má ale rodina a její způsob života. V jednom jsou si ale všechny podobné: žijí na pomezí dvou diametrálně odlišných kultur a velmi se liší od svých rodičů.

Zatímco rodiče měli problémy s češtinou, mnoho mladých Vietnamek již neovládá tak dobře vietnamštinu, zato mluví naprosto perfektně česky. Znalost češtiny zajistili rodiče dětem pomocí českých "babiček", žen, kterým platí za to, že s dětmi tráví čas, když jsou rodiče v obchodě. Babičky s dětmi mluví česky, pomáhají s úkoly do školy, vaří jim česká jídla a celkově velmi pomáhají integraci malých Vietnamců a Vietnamek do společnosti.

Jak se takové "babičky" shánějí? "Většinou se Vietnamci ptají ve škole nebo školce, kde nám učitelky doporučí bývalou kolegyni nebo vychovatelku. Já jsem ji měla 5 let a naučila mě toho opravdu hodně," vysvětluje mi Van Anh alias Lenka.

Dvě jména, dvě identity

Většina Vietnamek v Česku má dvě jména - vietnamské a české. To proto, že vietnamská výslovnost je mimořádně složitá a pro netrénovaného Evropana je skoro nemožné vyslovit vietnamské jméno správně. Většina Vietnamců si proto dobrovolně zvolila české jméno (většinou zcela nepodobné jejich vlastnímu), které nebude učitelkám a spolužákům (případně zákazníkům a kamarádům) dělat problémy.

A jsou to právě jejich dvě jména, která mohou částečně reflektovat jejich věčné dilema: jsou více Češky, nebo Vietnamky? Na tuto otázku se mnohým odpovídá nesnadně. Většinou totiž samy neznají odpověď. "Cítím se tu doma, ale chybí mi vietnamská kultura, krajina, moře, otevřenost lidí... To se prostě nedá porovnávat. Je to jako kdybyste se mě zeptala, jestli mám raději tátu nebo mámu. Já nevím, mám ráda oba dva," odpovídá mi Van Anh.

K otázce identity se často vyjadřují vietnamské blogerky: "Často se mě lidé ptají, zda se cítím více Češka, nebo Vietnamka. Abych byla upřímná, sama nevím. Moje osobnost se dá spíše přirovnat ke guláši s českými knedlíky, okořeněný špetkou asijského koření, podávaný s anglickou slaninou," vysvětluje na svém blogu Žaneta Vuová z Ostravy.

Vietnamská pospolitost

Vietnamci jsou velmi srdečný národ. Jsou zvyklí prožít život v rámci rozvětvené rodiny a potažmo i komunity. Svatby jsou třeba události rodinné, na kterých se většinou sejde několik stovek hostů, což je v Praze problém. Obvykle si zamluví sál restaurace v objektu Sa Pa. Nevěsta je tradičně oblečena v červené, která ve vietnamské společnosti symbolizuje štěstí.

Svatba není jen aktem pro novomanžele, ale slaví celé široké příbuzenstvo. "Na svatbu se musí pozvat téměř všichni, koho znáte," vysvětluje mi Ngo. "Jinak by to byla urážka. Na svatbách tak bývají až tři stovky lidí. Většina z nich daruje novomanželům peníze, ze kterých se pak nákladná svatební hostina zaplatí."

Většina Vietnamců uctívá kult předků. Doma mají oltář a ve významné dny před ním vzpomínají na své předky. Respekt ke starším a zkušenějším je obvyklý i v rodině s dospělými dětmi, které dál naslouchají radám svých rodičů. Jenže se zdá, že kvůli vysokému pracovnímu tempu nestihli rodiče dětem předat kulturní dědictví tak dokonale, jak by si představovali. Láska k vlasti se u mladé generace vytrácí. Vietnam je pro ně vzdálená exotická země a vietnamština se jim zdá těžká.

"Rodiče po nás nemohou chtít, abychom se naplno řídili vietnamskými tradicemi. Jsme tu už od malička, nepamatujeme si Vietnam, nemáme k té zemi tak silný vztah. Víme, co můžeme od života chtít. Budeme žít úplně jinak, než si přejí oni," píše Phuong Thuy Do Thi na svém blogu na iDNES.cz.

Výběr partnera není jednoduchý

Partnerství mezi vietnamskou dívkou a českým chlapcem je obvyklejší, než opačný model. Proč? Podle některých názorů je to dáno již fyzicky: Asiáté jsou drobnější postavy než Evropané. Evropané mají tak při pohledu na Vietnamku pocit, že je roztomilá a potřebuje ochraňovat. U chlapců bývá ale složitější najít partnerku, která je menší, nebo jí nevadí, že je o hlavu větší než její partner.

Vietnamské dívky se oproti chlapcům v některých rodinách setkávají s odporem rodičů, kteří odsuzují nejen české kluky, ale randění vůbec. Podle tradiční morálky by měla dívka vstupovat do manželství jako panna a rodiče jsou si dobře vědomi nebezpečí, které v takovém případě vztah s kýmkoliv představuje. Bojí se, že dívka bude mít v budoucnosti problém sehnat slušného vietnamského manžela.

"Mně rodiče nedovolují chodit s nikým, natož s Čechem. Když jsem se zmínila o tom, že přijímám všechny české zvyky bez předsudků a že mě Asiati nepřitahují, dostala se mi odpověď, že na kluky mám dost času, teď se mám soustředit na učení. Když jsem začala mluvit o sexu, byla jsem ihned umlčena a následně poslána do svého pokoje.. :D," píše studentka Phuong Thuy Do Thi na svém blogu.

Rozhodně to tak ale není ve všech rodinách: "Můj mladší bratr má přítelkyni Češku a rodičům to nevadí. Předpokládám, že u mě by to možná řešili trochu víc, ale nebylo by to nic dramatického. Tatínek říká, že láska je láska a smíšené děti jsou nejkrásnější," svěruje Van Anh zkušenosti své rodiny. Sama srovnání ale nemá, její přítel je Vietnamec.

Milujeme řízek s rýží

Kombinace kultur se projevuje i při stolování. Zatímco první generace Vietnamců a Vietnamek se těžko

srovnávala s českou a pro ně těžko stravitelnou kuchyní (zejména nebyli zvyklí na tučné mléčné výrobky), dnešní mladé Vietnamky si vybírají z obou kuchyní to nejlepší a nejoblíbenější. "Mám kamarádku, která hrozně ráda kombinuje řízek s rýží," ilustruje tuto pestrost vietnamistka Eva Pechová.

"Já si dám, na co mám zrovna chuť: jeden večer je to guláš, druhý tradiční rýžové nudle," doplňuje ji Van Anh, která zvládá uvařit oba typy jídel. Pokud máte zájem ochutnat opravdu tradiční vietnamskou kuchyni, pak je nejlepší zajít tam, kam chodí Vietnamci sami. V Praze je to třeba v tržnici Sa Pa.

Ženy jsou ve Vietnamu emancipované

Kvůli dlouhotrvajícím válkám se ženy ve Vietnamu naučily zastat veškerá potřebná řemesla, objevovaly se dokonce na postech ministryň. "Ženy jsou také ve Vietnamu známé jako obratnější obchodnice," vysvětluje Eva Pechová z Klubu Hanoi. Tato vystudovaná vietnamistka, která v komunistické zemi strávila mnoho času, mi také objasní postavení žen ve Vietnamu.

"Ženy jsou ve Vietnamu emancipované, mohou zastávat jakékoliv posty. Přesto jsou u rodičů stále trochu oblíbenější chlapci. Vychází to z tradice, že dcera odchází do rodiny manžela a pro svou vlastní rodinu nemá již po svatbě žádný užitek. Existuje přísloví, které říká: Dcera je dítětem jiných lidí, které tuto vietnamskou realitu velmi vystihuje. Ale třeba v porovnání se sousední Čínou, která měla na Vietnam velký kulturní a historický vliv, má žena ve Vietnamu lepší postavení. Nikdy se třeba neujala krutá tradice mrzačení ženských nohou podle jakéhosi ideálu krásy," naráží Pechová na jeden z nejkrutějších kulturních zvyků - utahování chodidla na co nejmenší velikost.

"Stejně tak není ve Vietnamu tak vysoká potratovost dívek jako je tomu v Číně v důsledku [politiky jednoho dítěte](#), kdy si rodiče nechávají většinou chlapce," doplňuje Pechová.

Také na rozdíl od starých mládenců, kteří mohou ve Vietnamu sklídit posměch a pohrdání okolí, se neprovdané dívky (které se nevdají většinou kvůli nutnosti péče o nemohoucí rodiče a mladší sourozence) těší úctě.

A co by člověk měl vědět o Vietnamkách, aby se vyhnul kulturním nedorozuměním? "Je pro nás normální, že se vyhýbáme konfliktu, snažíme se ho odvrátit za každou cenu. Pomalu se učíme, že se musíme ozvat,

pokud něco chceme. V Česku platí, že mlčení je souhlas, na což nejsme zvyklé," vysvětluje mi Van Anh, která pracuje také jako lektorka vietnamské kultury na základních a středních školách.

Připravuje přednášky o Vietnamu a jeho kultuře a pomáhá tak dětem k vzájemnému lepšímu pochopení. "Když jsem začala chodit do české školy, uměla jsem jenom ano a ne. Častokrát jsem kamarádům nerozuměla a odpovídala ano, i když jsem nevěděla, co vlastně říkají. Oni se pak třeba divili, proč jsem odešla domů, když jsem řekla, že na ně počkám," přiznala mi vysokoškolská studentka Ngo.

Úsměv neznamená drzost

Další matoucí částí asijské kultury je význam úsměvu. Asijsci se často smějí, pokud nerozumí, jsou nervózní nebo smutní. Češi si to pak vysvětlují jako drzost nebo krutost. Stejně tak je to i s přímým pohledem do očí, který v naší kultuře značí upřímnost. Ve Vietnamu je to přesně naopak a pokud před vámi Vietnamka či Vietnamec klopí zrak, jde o vyjádření úcty.

Za poslední desetiletí se výrazně změnil vzájemný pohled Vietnamců a Čechů. Vietnamci si velmi váží vlasti a cesta do Česka pro ně byla zpočátku pouze cestou za výdělkem a vidinou co nejrychlejšího návratu do Vietnamu. Některá jejich očekávání se však ukázala být přehnaná a půjčky, které si museli vzít na cestu do Česka, se splácely jen pomalu. Postupně si začali uvědomovat, že pobyt v Česku je pro ně dlouhodobější záležitostí, přestože by se většina zejména starších Vietnamců ráda vrátila do vlasti (v duchu vietnamského přísloví "Umírající liška obrací svou hlavu k domovu").

Původně hodně uzavřená vietnamská komunita se tak začíná v Česku cítit více doma a začíná se otevírat okolí. Mnoho Vietnamců si stěžuje na svůj nepříznivý mediální obraz. "Vždycky se mluví o Vietnamcích, když porušují zákon. Nikdy jsem ale neviděla článek o tom, jak se v komunitách vybírají peníze na charitu. V poslední době třeba na postižené povodněmi. A přitom je to v komunitách běžné," stěžuje si Ngo na pokřivené zobrazování vietnamské komunity v médiích.

Kam dál?

[Leoš Středa o svých Asiatkách: Jsou oddané, ale bohužel jim to nevydrží](#)

[První erotika? Vietnamské pohádky, říká Dolinová](#)

[Fotografka Thao: Vietnamští muži své ženy poslouchají](#)

Zpět na hlavní stranu: [OnaDnes.cz](#)

Autoři:

[Magdalena Havíková](#)
pro iDNES.cz

Fotografie Dalibor Puchta